

Naročnina
za državo SRH:
za celo leto naprej Din. 90.—
za pol leta " " " 45.—
za četrt leta " " " 22-50
za en mesec " " " 7-50

za inozemstvo:
celoletno " " " Din. 150.—
mesečno " " " " 12-50

Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " " Din. 10.—
v inozemstvu " " " " 20.—

Posamna štev. 75 par.

SLOVENE

Gene inseratom:
Enostopna petlinna vrsta mali
oglas po K 4.— in K 6.—,
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po K 8.—, poslana itd.
po K 12.—.

Pri večjem naročilu popust.
Izbija vsak dan izvzemši
ponedeljke in dneva po praz-
nika ob 5. uri zjutraj.

Mesečna priloga: Vestnik SKS.

Poštnina plačana v gotovini.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
zagreb 9.011, sarajev. 7583, prške in dunaj. 24.797

† Škof dr. Mihael Napotnik.

Maribor, 28. marca. (Izv.) Danes popoldne ob pol 2. uri je umrl škof dr. Mihael Napotnik.

Maribor, 28. marca. (Izv.) Stanje škofa dr. Napotnika se je zadnje dni zelo poslabšalo. Danes dopoldne je nastala kriza. Visoki bolnik je trpel hude bolečine, ki so opoldne ponehale, nakar je nastopila agnija. Ob 1/2. je škof mirno umrl.

Po daljši, težki bolezni se je poslovil od tega sveta škof lavantinski dr. Mihael Napotnik, ena izmed najmarkantnejših osebnosti v zgodovini slovenskega episkopata. Sila njegove gigantske energije, njegova žarka ljubezen do katoliške cerkve in njenega vidnega poglavarja in njegova obsežna učenost so bila svojstva škofa dr. Napotnika, ki so ga usposobila za odličnega cerkvenega vladiko in mu pridobila velik ugled in spoštovanje daleč naokoli izven mej slovenske domovine. Nad 32 let je vodil lavantinsko škofijo kot drugi naslednik škofa Antona Slomška, ki je dosegel, da se je sedež lavantinske škofije prenesel iz Št. Andraža v Labudski dolini v Maribor.

Stališče škofa dr. Napotnika v Mariboru je bilo pod avstrijskim režimom silno težavno, naravnost eksponirano. Vso dolgo in težko dobo narodne brambe slovenskega štajerja proti pomemčevalnim tendencam avstrijskih državnikov je zavzemal ves čas stališče, katero je smatral za svoj narod kot najkoristnejše. Nikdar ni izgubil z vidika možnosti, da celo velike verjetnosti, da bi utegnil biti po narodnosti zadnji slovenski škof v Mariboru, ako bi z direktnim poseganjem v nacionalno borbo dal avstrijskim vladnim krogom navidezen povod. Ljubil je pa svoj narod iz celega srca, kot višji pastir je pa v polni meri izpolnoval tudi svoje dolžnosti napram drugorodnim ovčicam. Doba njegovega škofovanja ni bila samo dolgotrajna, ampak tudi plodonosna.

Občudovanja vredna je bila njegova neumorna delavnost, združena z osebnim samozatajevanjem. Škofijske palače nikdar ni zapustil, ako ga ni klicala v službeno dolžnost. Sedel je v svoji delavnici, razmišljal, snoval načrte, pisal in molil, brez odmore, brez počitka. Kadar pa ga je klicala ven iz sobe višjepastirska dolžnost, se je agzel v svoji apostolski gorečnosti, da je il še v svoji visoki starosti živahen ko mladenič, poln ognja in zanosa, zlasti kar je dal duška svojemu izrednemu goorniškem daru.

Pokojni škof dr. Mihael Napotnik je il rojen v Tepanju pri Konjicah dne 20. septembra l. 1850. kot sin kmetskih starcev. V ljudsko šolo je hodil v Konjice. Gimnazijo je dovršil v Celju in je bil vsa leta dličnjak. Nato je vstopil v mariborsko bogoslovnico. V mašnika je bil posvečen dne 5. julija 1875. Bogoslovni doktorat si je pridobil na dunajski univerzi. Po kratkem pastirovanju je bil poklican za profesorja cerkvene zgodovine in cerkvenega prava na mariborski bogoslovni; odtam je prišel na Dunaj za ravnatelja v Avgustineju, avodu za višjo vzgojo duhovnikov. Leta 1878. je bil vpoklican za vojnega kurata in je kot tak udeležil okupacije v Bosni. Njegov spomin na Bosno je zapisal v »Potošnih črticah iz slovanskega juga«, ki jih e objavljaj »Slov. Gospodar« v letnikih 1879—1883. L. 1884. je napisal tudi »Kraek pregled bosanskega slovstva«. Za mezoškofa je bil imenovan 27. septembra 1889, kot tak konfirmiran 26. oktobra, posvečen 27. oktobra in ustoličen 17. novembra istega leta.

Kot škof se je intenzivno zanimal za vse panoge cerkvenega življenja in dajal iniciativo in osebno sodeloval tako v cerkvenoorganizatoričnem oziru kakor na verskoprosvetnem polju. Sklical je pet diecezanskih sinod, ki so se vršile l. 1896., 1900., 1903., 1906. in 1911. Na teh sinodah so se pod njegovim osebnim vodstvom na-

pravili veliki in dalekosežni načrti za času primerno pastirovanje, ki so trajne vrednosti. Zelo skrbno in vestno je sestavljal pastirske liste, kakor svoje govore, ki se odlikujejo po lepi govorniški obliki in tehtni vsebini in so bili povečini tudi natisnjeni. Kot govornik je bil ognjevit in je vžival velik sloves, vsled česar je bil večkrat povabljen kot govornik k velikim cerkvenim slovesnostim, kakor na mednarodni marijanski kongres v Solnograd l. 1910. in na evharistični kongres na Dunaju l. 1912. Govoril je tudi na II. in zadnjem velikem kat. shodu v Ljubljani. Tudi v zborih škofov je bila njegova beseda tehtovita.

Njegova zasluga je bila, da se je ustanovil »Voditelj«, prvi slovenski bogoslovni list, ki je izhajal od l. 1898.—1916., ko je vsled vojnih razmer moral prenehati kakor »Ljubitelj krščanske umetnosti«, ki je izhajal pod spretnim uredništvom pokojnega dr. Stegenška samo eno leto.

Pisal je pa tudi sam mnogo. Že v mladostnih letih je zaslavljal svoje pero in pisal sestavke narodnostne, gospodarske, zgodovinske, modroslovne, vzgojslovne, jezikoslovne in topopisne vsebine. Njegov prvi spis »Kmetijstvo podlaga civilizacije« je izšel v Mariborskem Vestniku l. 1873. Najplodovitejši je pa bil kot cerkveni pisatelj. Najbolj znan je kot tak na našem jugu po svoji knjigi »Sv. Pavel, apostol sveta in učitelj narodov«, ki je doživela tretjo izdajo in je prevedena tudi na hrvatsko. Leta 1888. je izšla njegova študija »Sv. Viktorin, škof ptujski, cerkveni pisatelj in mučenec«. To je najtemeljitejša monografija o sv. Viktorinu. Izdal je tudi več zgodovinskih spisov, kakor »Zgodovina malega semenišča«, »Bazilika Matere milosti v Mariboru«, »Imenopis konjiške nadžupnije«, dve knjigi svojih pastirskih listov in celo vrsto svojih blestečih govorov.

Cerkev je posvetil devet in sicer v Vidmu, Čadramu, Vojniku, Št. Pavlu, Zalcu, na Teharjih, v Cirkovcih, baziliko Matere milosti v Mariboru in cerkev lurske Matere božje v Rajhenburgu.

Že v teh kratkih obrisih njegovega delovanja se zrcali veliko delo, ki ga je pokojni izvršil v svojem življenju v čast božjo in blagor slovenskega ljudstva.

Tudi državna oblast v Jugoslaviji je priznala njegove zasluge s tem, da ga je predlagala v odlikovanje. Kralj Aleksander mu je podelil red sv. Save I. razreda, ki mu ga je 29. januarja t. l. pripel pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar. Že hudo bolan, je ob tej priliki pokojni škof vstal z bolniške postelje, sprejel deputacijo in se v zanosnem pa zadnjem govoru v življenju zahvalil kralju za odlikovanje.

R. I. P.

NAVODILA DUŠNIM PASTIRJEM.

Škofijski ordinariat lavantinski je izdal na duhovščino sledeča navodila:

V smislu večkrat izražene želje pokojnega škofa se dušni pastirji naprošajo:

1. da dajo takoj po prejemu obvestila o smrti ob primernem dnevnem času zvoniti pol ure z velikim zvonom;
2. da naznanijo vernikom smrt škofa in jih opomnijo, naj molijo zanj;
3. da odredijo na dan pogreba med 11. in 12. uro vsaj polurno zvenenje z vsemi zvonovi;
4. da povabijo župljane k slovesnemu rekvemu na dan pogreba ali kak drug primeren dan.

POGREB.

Pogreb pokojnega škofa se bo vršil v pondeljek, dne 3. aprila. Zjutraj ob pol 8. uri bodo blagoslovili truplo v škofijski palači, nakar je bodo prenesli v stolno cerkev, kjer se bo pel mrtvaški oficij. Ob pol 10. uri bo slovesen rekvem in cerkveni govor. Nato se bo vršil slovesen sprevod v baziliko Matere Milosti, kjer bo visoki pokojnik pokopan pod velikim oltarjem.

Seja narodne skupščine.

Belgrad, 28. marca. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine se odprla ob šestih popoldne. Zbornica je dobro obiskana, toliko s strani poslancev, kakor s strani občinstva. Navzočih je tudi mnogo tujcev, ki se zelo za to zanimajo, ali bo sprejet zakonski predlog glede ureditve trgovinskega plačevanja v inozemstvu. Tudi v diplomatskih ložah je mnogo zastopnikov tujih držav. — Najprvo se prečita poročilo zakonodajnega odbora. Po rešitvi formalnosti povzame besedo minister za zunanje stvari dr. Momčilo Ninčić in odgovarja na vprašanje poslanca Voje Lazića (zemljoradnik), ali je reška država res sklenila posojilo z Italijo. Dr. Ninčić veli, da je bila jugoslovanska vlada v resnici o tem obveščena. Posojilo pa se ni sklenilo v sporazumu z našo državo. Vlada stoji na stališču, da more reška država sklepati mednarodne pogodbe le tedaj, ko bo popolnoma organizirana in ko bo dobila ustavo, katero pa mora izdelati le popolnoma svobodno izvoljena konstituenta. — Po nekaterih manjših interpelacijah odgovarja minister dr. Ninčić ponovno na vprašanje poslancev Lazića in tovarišev o politiki, ki je namerava zasledovati naša država na mednarodni gospodarski konferenci v Genovi. Ni mu znano, ali bo na konferenci v Genovi res stavljen predlog, naj se naša vojska demobilizira. Naša država vodi politiko miru in naša vojska je instrument miru in jamstvo za mirni razvoj naše države. Zaradi tega je popolnoma naravno, da bomo tak predlog, ako bo res stavljen, odklonili, ker bi tak predlog le ogrožal mir v Evropi. Kar se tiče našega razmerja do Rusije, pravi minister, da mu ni znano, da bodo v tej zadevi stavljeni konkretni predlogi na konferenci v Genovi. V gospodarskem oziru nimamo direktnega interesa na tem, da se vzpostavijo trgovinski odnošaji med našo državo in Rusijo; pomisliiti je treba nam-

reč, da smo agrarna država in da Rusija nima industrijskih predmetov, ki bi jih lahko k nam izvažala. Kar se pa tiče politične strani naših odnošajev do Rusije bomo skušali ostati v stalnih stikih z našimi prijatelji in zavezniki. — Vojni minister general Vasić odgovarja nato na vprašanje poslancev dr. Janka Šimraka in tovarišev (Jugoslovanski klub) o vpoklicu, oziroma oprostitvi rekrutov, ki so edini vzdrževalci svojih rodbin. Dr. Šimrak prosi ministra, naj ukaže vsem poveljništvom, naj v tem pogledu postopajo kolikor mogoče človekoljubno in naj se obstoječi zakon temu primerno razširi.

Zbornica preide nato na dnevni red: debata o zakonskem načrtu glede ureditve plačevanja trgovinskih dolgov v inozemstvu. — Minister za pravosodje dr. Laza Marković izjavlja v imenu vlade, da se leta popolnoma strinja v tem vprašanju in da smatra za oportuno, da se ta zakonski načrt predloži narodni skupščini. Vendar pa prosi zbornico, naj ga odkaze odboru, da se more podrobno in natančneje predelati. — Predlog ministrov pride na glasovanje, in sicer brez debate. Večina se izjavlja za predlog. Predsednik naznanja, da se zakonski načrt o ureditvi plačevanja trgovinskih dolgov v inozemstvu odkaze finančnemu odboru v podrobno proučitev. — Nato pride na vrsto druga točka dnevnega reda, vprašanje koncesije za ribolov na Ohridskem jezeru. K temu predmetu podajo zastopniki vseh strank svoje izjave. Zemljoradniki izjavljajo, da bodo glasovali za načrt, radikalc pa proti. O predmetu se glasuje. Za predlog glasujejo vse ostale stranke, razen radikalcev. Oddanih je 170 glasov, in sicer 126 za, 44 pa proti. Seja se zaključil ob osmih zvečer. Prihodnja seja jutri. Na dnevnem redu je zelo zanimiva debata o izročitvi sodišču bivšega vojnega ministra generala Zečevića.

PADEC MORATORIJA BREZ PADCA KUMANUDIJA.

Belgrad, 28. marca. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine bi se imela začeti ob 4. uri, pa se je začela šele po 6. uri. Pred sejo je imel ministrski svet sejo, na kateri so razpravljali o zakonskem načrtu glede moratorija. Ker je ves radikalni klub proti moratoriju in je proti temu tudi v demokratskem klubu močna opozicija, je ministrski svet sklenil, da se zakonski načrt vrne finančnemu odboru. Z drugimi besedami povedano je ta zakonski načrt padel v vodo. Finančni minister dr. Kumanudi je ves čas grozil z demisijo, če ne bo sprejet njegov načrt. Ker je pa preveč navezan na ministrski stolček, se je sedaj premislil in izjavil, da ne bo izvajal nobenih posledic — — —

BREZ SODELOVANJA INTERESENTOV.

Belgrad, 28. marca. (Izv.) Na današnji seji zakonodajnega odbora je bilo prečitano odborovo poročilo za parlament o zakonskem načrtu za razdelitev države. To poročilo se je prebralo tudi na seji parlamenta. Poslanec dr. Šimrak je med čitanjem poročila napravil umesten medklie: »Tuje ste razdelili brez sodelovanja interesentov, a svojega se niste dotaknili!«

TUDI USPEH!

Belgrad, 28. marca. (Izv.) Zakonodajni odbor je danes popoldne izgotovil poročilo, ki naj se predloži narodni skupščini in v katerem izjavlja, da ne more izvesti v določenem roku odkazano mu nalogo glede upravnih razdelitev države. Prihodnja seja zakonodajnega odbora bo sklicana pismenim putem. Na dnevnem redu bo zakonski načrt o državnem svetu in o upravnih sodiščih.

DRAGO POSOJILLO.

Belgrad, 28. marca. (Izv.) Na seji finančnega odbora se je ugotovilo, da znašajo vsote za propagando in drugi stroški, ki so nastali z najetjem investicijskega posojila, 40 milijonov kron. Posojilo se torej zniža za ta znesek.

GRASKI DOGOVOR RATIFICIRAN.

Dunaj, 28. marca. (Izv.) Včeraj dne 27. marca so Avstrija, Mažarska, Italija in Češkoslovaška v ministstvu za zunanje

stvari ratificirale dogovor glede potnih listov, sklenjen dne 27. januarja t. l. v Gradcu. Z včerajšnjim dnem je torej ta dogovor stopil v veljavo med omenjenimi državami.

Protest dr. Zanella.

Zagreb, 28. marca. (Izv.) Današnja »Slobodna Tribuna« prinaša na uvodnem mestu poročilo s Susaka, da je predsednik Zanella poslal protestno noto italijanski vladi, antanti, Ameriki, konferenci poslanih v Parizu in Zvezi narodov. Zanella zahteva: 1. Obnovitev reške vlade in konstituantne ter povratek reške policije. 2. Odstranitev vseh tujcev, ki so došli na Reko po letu 1918 in ki so na katerikoli način sodelovali proti interesom mesta. 3. Odškodnino od strani Italije za vso škodo, povzročeno mestu. 4. Nepriznanje vseh dolgov, ki so jih napravile razne revolucionarne in nezakonite vlade. 5. Restitucijo luke, železnice in drugih javnih zgradb. 6. Odstranitev vseh uradnikov, ki so podaniki kraljevine Italije.

Dr. Wirth o noti reparacijske komisije.

Berlin, 28. marca. (Izv.) Pred nabitopolno zbornico in polnimi galerijami je imel na današnji seji državnega zbora državni kancelar dr. Wirth v prisotnosti državne vlade in zastopnikov dežel govor, v katerem je razpravljaj o noti reparacijske komisije. Državni kancelar je izjavjal, da je davčni kompromis bistven del zunanje politike. Motenje kompromisa ima za posledico tudi motenje zunanje politike. V sled note reparacijske komisije in dopisa nemške države vlade je to motenje sedaj res nastopilo. Državna vlada bo vsebino te note natančno proučila in nato bo reparacijski komisiji odgovorila. Državni kancelar je izjavil, da misel mednarodnega reparacijskega posojila pridobiva vedno več tal. Le z daljšim odmorom bo tečaj nemške marke dobil ono oporo, ki bo Nemčiji vendar enkrat omogočila, da more pri izdatkih in dohodkih računati z ustaljenimi cenami. Ako premotrimo problem vojnih odškodnin z gospodarskega stališča, moramo priti do za-

ključka, da se mora Nemčija za dalj časa, najmanj pa za leto 1922, oprostiti vseh plačevanj na račun vojne odškodnine. Brez zunanje denarne pomoči ne moremo iz lastnih tekočih prejemkov poravnati svojih obvez za leto 1922. Ali je Genova obsojena na neuspelo, ali pa morajo zavezniške vlade vojno odškodnino spraviti v sklad z namerami gospodarske konference v Genovi. —

Iz Albanije.

Belgrad, 26. marca 1922.

O sedanjem stanju Mirditije, severno-albanske katoliške republike, izve Vaš dopisnik od uglednega člana mirditske kolonije v Belgradu, bivšega prosvetnega poverjenika mirditske vlade, sledeče:

Položaj je proti jeseni 1921 v toliko popolnoma spremenjen, ker so sedaj Mirditi in sosednja hribovska plemena (Malisori i. dr.) mirni, ves ostali del Albanije pa v plamenu. Po divjanju v novembru prošlega leta so turške čete tiranske vlade morale izprazniti Mirditijo, ko je le-ta odločno protestirala pri pariški veleposlaniški konferenci, pri centralni antanti, pri društvu narodov in končno, 26. nov. in 4. dec., pri papežu. Petsto hiš, to je večji del vseh hiš v pokrajini, je pogorelo; večina čred pokončanih in mnogo njiv opustošenih. Toda glavno je, da je moral sovražnik zapustiti ozemlje Mirditov in pri tem izgubil mnogo ljudi v bojih, dočim so Mirditi, opirajoč se na izredne ugodnosti svoje zemlje, vodili obrambo skoro brez izgub. Z neukonjeno voljo se je vrnil narodič od 30.000 duš k svojemu skromnemu delu — ovčjemu pastirstvu in majhnemu kmetovanju, trdneje odločen nego kadarkoli, da ohrani svobodo svoje grude.

Na jugu pa se je vršil prevrat za prevratom; strmoglavlili so staro začasno vlado, nositeljico kraljevske vlasti: njeni štirje člani so izgnani ali pobegli: Ačif Paša Elbasani baje v Trst, Avdičeg Topčani na Dunaj, Or Turtudhi se nahaja v Dubrovniku in škof Bumči v Italiji.

Zavladala je čisto muslimanska struja; nad 1000 turških častnikov straši po nesrečni deželi. A niti med seboj niso ti fanatiki bili sposobni ustanoviti red: danes je na krmilu četrti ali peta »vlada« od jeseni sem; in štirje najslavnejši poglavarji turških band vodijo krvav upor proti Tirani: Ramcuri, Elez Jusuf, Halid Dheš in Hasanbeg Priština. O njihovih pohodih, ki so prodrli deloma do vrat Elbasana, smo čuli v zadnjih dneh. Točnih vesti ni; zveza med Skodro (Skadrom) in Tirano je prekinjena že več tednov; izgleda pa, posebno po poročilih italijanskih listov, da vlada neke vrste vojaška diktatura.

Italijanske čete so vsekakor še v Skadru; imajo v Draču in Tirani najbrž tudi še garnizije.

Značilno je stališče Angležev v teh konfliktih: najodločnejši protivniki obupnih prošelj severnoalbanske delegacije v Ženevi so bili Lord Robert Cecil ter general Fischer; v Skadru pa deluje general Philipps (angleška posadka šteje tam kakih 100 mož) z vso vneto za italijanske in turške interese.

Zakaj to stališče Italijanov in Angležev ravno napram severni Albaniji? Iz gospodarskih razlogov.

Mirditija poseduje ogromno lesno bogastvo, ki je od pamtikeva skoro nedotaknjeno. To diši Italijanom; a tudi ne cenljivi zakladi volne, kamenega oglja, nafte, zlata, srebra in železa bi prav dično pristojali Italiji in — italijanskim dolgogom. Tudi ribolov je znamenit v Mirditiji: skadrsko jezero ima obilo plemenitih rib; in ljubka povest o italijanskem ribiškem društvu, ki je zmagovalno izvajalo koncesijo na ohridskem jezeru, je znana. Potem je v Mirditiji doma dragocena rastlina »sumah«, ki vsebuje rumenkasto bojo, velevažna za industrijske svrhe. Tudi ta »sumah« je Italijanom sila všeč. Od decembra 1921 sem se pa pritožujejo vedno česče italijanski listi nad nenastitljivimi Angleži, ki da izvijajo eksploatacijo za eksploatacijo, koncesijo za koncesijo.

Skoro nemogoče je prerokovati, kako se utegne ta kaos razvijati. Neprijetno dejstvo za enkrat je, da so v naših jugozapadnih krajih neznosne razmere: tri četrtine prebivalstva do zob oborožene, in sto tujih in poltujih vplivov na delu, da bi nam izpodkopali tla. Bolgarski komite pakirajo s Turki proti naši meji, a liri in šterlingi veselo ženketajo po južni Albaniji.

Tiransko vlado, kakor izgleda, sploh le tuji kapital in turški fanatizem še drži. Gotovo je samo to: dokler katoličani ne dobe, kar jim gre, ne bo miru v tej nesrečni deželi.

Mirditi čakajo. Niti oni niti sosednji Malisori se niso ganili v pomoč onih štirih turških vstašev, čeprav so le-ti šli proti skupnemu sovragu. Oni le čuvajo svoje. Orožja in municije jim ne zmanjka zlepa: ne treba pozabiti, da jim je ostal ves vojni

plen po nemško-avstrijskem umiku 1918 in po laškem v maju—juniju 1920, ko so Italijani tako urno zapustili nemilo gorovje. Mnogo bo še trpljenja do končne svobode — a Mirditija dočakuje, da dočaka . . .

GENOVSKA KONFERENCA IN HRVATSKI BLOK.

Zagreb, 28. marca. (Izv.) Današnji »Hrvat« objavlja uvodnik, v katerem izjavlja, da je vlada odklonila predlog hrv. bloka glede udeležbe zastopnikov bloka na mednarodni gospodarski konferenci v Genovi. Zaradi tega si ima vlada sama pripisati vse posledice. Prva posledica bo, da delegati belgrajske vlade na konferenci v Genovi ne bodo zastopali hrvatskega naroda. Poleg tega ima hrvatski blok sedaj svobodne roke in more storiti vse korake, ki jih smatra za potrebne v interesu hrvatskega naroda.

BELGIJSKA KRALJEVA DVOJICA V RIMU.

Rim, 28. marca. (Izv.) Belgijska kraljeva dvojica je danes popoldne dospela semkaj s prestolonaslednikom. Na kolo dvoru sta jo pozdravila kralj in kraljica s prestolonaslednikom, ministri in zastopniki oblasti. Popoldne je belgijski kralj Albert s soprogo in sinom posetil papeža Pija XI. in državnega tajnika kardinala Gasparija. Na belgijskem poslanstvu je kralj kasneje sprejel protiposet kardinalov Gasparija in Vanutellija.

VESTI O LJENINOVIM SMRTI.

Pariz, 28. marca. (Izv.) Listi poročajo iz Moskve, da se je Ljeningova bolezen tako zelo poslabšala, da lahko vsak trenutek nastopi smrt. Vsi komisarji sovjetske vlade so dospeli v Moskvo.

Pariz, 28. marca. (Izv.) Po vestih iz Kodanija je Ljening že umrl. Vesti pa se še ne potrjujejo.

GENOVSKA KONFERENCA.

London, 28. marca. (Izv.) Italijanski zunanji minister dr. Schanzer je bil sprejet v avdienci pri kralju. Napram zastopnikom angleških listov je izjavil, da delo genovske konference ne bo trajalo več kot mesec dni in da je prepričan, da bo konferenca sklenila veliko mednarodno važnih zadev.

London, 28. marca. (Izv.) Italijanski minister zunanjih poslov Schanzer je izjavil poročevalcu Reuterjevega urada glede povabila ruske delegacije k mednarodni gospodarski konferenci v Genovi, da bodo rusko odposlanstvo sprejeli z največjim spoštovanjem. Po njegovem mnenju ruska delegacija ne pride, da bi zasledovala posebne politične cilje, temveč da bi sodelovala pri gospodarski obnovi Evrope.

Pariz, 28. marca. (Izv.) Ministrski svet je sklenil, da prevzame predsedstvo francoske delegacije v Genovi Barthou.

LORD CURZON ZADOVOLJEN S PARIŠKO KONFERENCO.

London, 28. marca. (Izv.) Okolica ministra lorda Curzona, ki se je ravnokar vrnil iz Pariza, potrjuje, da je minister izredno zadovoljen z uspehi pariške konference, katera je po njegovem mnenju obnovila skupno fronto na podlagi brez-pogojnega sodelovanja zaveznikov. Italijanski minister zunanjih poslov, Schanzer, ki se mudi tukaj, je poslal novinarjem isto izjavo, pri čemer je omenil, da je konferenca zunanjih zavezniških ministrov dokazala popolno soglasje naziranj glede neodvisnosti Turške ter vzpostavitve splošnega miru.

FRANCOSKI POSLANIK V BERLINU ODOŠTOPI.

Berlin, 28. marca. (Izv.) »8 Uhr Blatt« poroča, da se vesti o nameravani demisiji francoskega poslanika v Berlinu Laurenta potrjujejo. Diference med njim in ministrskim predsednikom Poincarejem so tako velike, da je bil drug izhod nemogoč.

POLJSKO-MAŽARSKA POGODBA.

Budimpešta, 28. marca. (Izv.) Zastopniki mažarske vlade se odzovejo povabilu Poljske in pridejo začetkom prihodnjega meseca v Varšavo, da se pogajajo s poljsko vlado glede trgovske pogodbe med obema državama. Pogodba bi slonela na istih načelih kakor avstrijsko-poljska trgovska pogodba.

RAZDELITEV AKTIV AVSTRO-OGRSKE BANKE.

Praga, 28. marca. (Izv.) Listi poročajo, da se bodo aktivna avstroogrske banke razdelila po sledečem ključu: Avstrija in Ogrska dobita po 4 dele, Jugoslavija 4,27, Češka 6,10, Rumunija 6,10, Poljska 2,15 in Italija 2,50. Pri določitvi se je gledalo na to, koliko starih bankovcev je vsaka izmed držav prevzela.

ZLATA RUDA NA ČESKEM.

Praga, 28. marca. (Izv.) V Bieli so pri geološkem raziskovanju v globini 50 metrov našli na 15 metrov široko plast rud, iz katerih se izdeluje zlato. V svrhu izkoriščanja so takoj pričeli z obsežnimi predeli.

ČESKI POSLANIK V SOFIJI.

Praga, 28. marca. (Izv.) Češkoslovaško diplomatsko zastopstvo v Sofiji se sprejme v poslaništvo in bo imenovan za poslanika Bogdan Pavli.

STEKLARSKA STAVKA NA ČESKEM.

Praga, 28. marca. (Izv.) Ker delavci niso sprejeli pogojev podjetnikov steklarske industrije, so podjetniki sklenili, da se peči pogase in se ustavi z vsakim delom. Delavstvo je vsled 15 odstotnega znižanja pred 14 dnevi pričelo stavkati. Danes se je zglasila pri ministrstvu za socialno skrb posebna deputacija delavcev, da bi ministrstvo posredovalo.

Politične novice.

+ Kdo so »temni elementi«? Slovenska univerza je, česar nihče ne more tajiti, v političnem oziru v prvi vrsti sad prizadevanj SLS. Demokratska stranka je bila in je še danes načeloma nasprotna slovenskemu vseučilišču v Ljubljani; če jo je kdaj branila, je bilo to prisiljeno in od javnega mnenja izsiljeno. Sicer pa so slovenski demokratski listi dali med vrsticami večkrat razumeti, da se jim gojitev samo slovenske kulture zdi »separatizem« in da jim je tudi v naučnem oziru vzor »jugoslovanjenje« našega naroda, kar se dejansko ne pravi nič drugega nego posrbljenje. V tem smislu so se skovali v belgrajskem ministrstvu prosvete vsi šolski zakonski načrti. Da v Belgradu baš slovenski demokratski zastopniki rujejo proti slovenski univerzi, je javna tajnost. Brez njih bi se Pribičević ne upal naskakovati pod krinko najvišjega prosvetnega odbora slovenske medicinske fakultete. Da ni slovenska javnost vsakokrat, kadar se je o teh namerah izvedelo, energično protestirala, bi bili centralisti svoj načrt že davneje izvedli; saj v to svrhu ni ravno treba zakona, ampak bi se po znanih metodah naše vlade fakulteta enostavno onemogočila, kakor se onemogočuje peti semester. Zdaj pa prihaja »Jutro« in imenuje one, ki se odkrito borijo za enotnost in popolnost slovenske univerze, »temne elemente«! Profesorji Šerko, Plečnik in Osvald pa se »identifikujejo s temnimi elementi«! Najlepši pa je očitek, da dekan Šerko »pomaga onemogočevati delo za ohranitev medicinskega študija v Ljubljani«! To politično hinavstvo je pač nedosežno. Demokratsko glasilo skuša vzbuditi mnenje, da demokratski zastopniki »delajo za ohranitev medicinske fakultete«, par vrst prej pa skuša namero ukinitja te fakultete opravičevati s tem, da je ta projekt »rezultat dolgotrajnih posvetovanj naših prvih učejakov« in da so »nazori o možnosti dobre in popolnoma organizirane medicinske fakultete v Ljubljani različni«. Pribičević dela na vse kriplje, da to fakulteto uniči, njegovi prijatelji v Sloveniji pa se v potu svojega obraza trudijo, da jo ohranijo! . . . Javnost naj zdaj sodi, kdo so »temni elementi«.

+ Odgovor ministru Trifkoviću. Na govor poslanca dr. Šimraka, ki je v belgrajski skupščini popolnoma pravilno povdral, da obstoja poleg hrvatskega tudi slovensko vprašanje, je minister za izenačenje zakonov Marko Trifković odgovoril tako banalno, da ni čuda, če je zdaj ta odgovor izšel na uvodnem mestu dolgočasnega »Naroda«. Trifković nam očita vse, kar imamo v svobodni domovini in česar nismo imeli pod tujo streho. Tako modrujejo stare tete, ne pa politiki na odgovornih javnih mestih. Ko smo se po svobodni volji zedinili s Hrvati in potem s Srbijo, smo najprej obdržali vse, kar smo imeli, v prvi vrsti avtonomijo, s to razliko, da smo jo razširili na vse prejšnje slovenske pokrajine in ustvarili sami svojo vseslovensko avtonomno ljudsko vlado s tem, da smo staro izpopolnili. Tega nam niso dali niti Hrvati niti Srbi, pač pa nam jo je sedanja centralna vlada vzela in nas razbila na dve pokrajini brez zakonodajne avtonomije in z velikimi župani, kateri bodo izvršilni organi ministra, dočim so bili bivši glavarji izvoljeni od ljudstva in njemu v nemali meri odgovorni. S tem se gospod Trifković et consortes pač ne morejo veliko bahati, mislimo. O univerzi gospod Trifković tudi govori in nam očita pet fakultet, kakor da bi nam jih zavidal. No, Pribičević bo itak gledal, da nam vsaj eno odščipne, pa bo potem gospod Trifković lahko zadovoljen. Njemu tudi ni prav, da ima ljubljanska bogoslovna fakulteta več rednih profesorjev kakor dunajska. Čuden Jugoslovan je to, ki se spottikuje nad tem gotovo za nas častnim dejstvom. Kako pa naj označimo očitek, da je država prevzela vse slovenske srednje šole in jih vzdržuje kakor tudi, da plačuje vse učiteljsstvo? Ali naj bi mar polovico šol zaprli, učitelje pa poslali ovce past, ker jih je pri nas sorazmerno več kakor v Srbiji, kakor to poudarja gospod minister? Očividno Trifković zamenjuje Slovenijo z Macedonijo. Ta minister si je dovolil tudi pripombo, da država vzdržuje naše prejšnje avtonomne ustanove, dasi so pasivne! Najbrž misli na bolnišnice, ki so zanj po vsej priliki luksuz kakor kolonjska voda in

Schichtovo milo. Ni čudno, da se v naši državi dogajajo take reči, če ima minister take afrikanke pojme o nalogah države. Na ostale njegove navedbe pa se ne izplača odgovoriti; škoda za črnilo.

+ Volitve se bližajo? Demokratski »Pravda« javlja, da sta imela radikalna veljaka Aca Stanojević in Nikola Pašić v nedeljo dopoldne dolgo posvetovanje o težkem položaju, v katerem se nahaja vlada. Oba sta bila mnenja, da je treba skorajš njih volitev.

+ Razmerje med radikali in demokrati. »Beogradski Dnevnik« ima sledečo politično informacijo: »V radikalnem klubu se opaža težnja za razcep z demokrati. Radikali so namreč prepričani, da bi vladar v slučaju krize poveril sestavo nove vlade Pašiću ali Protiću, nakar bi nova vlada izdelala volivni red in izpeljala volitve. No, vo vlado bi sestavili radikalski s pomočjo muslimanov in Jugoslovanskega kluba.« — Beležimo zgolj kot kronisti.

+ Naši odnosi napram ruski emigraciji. Belgrajska »Politika« prinaša daljši članek o ruskih beguncih v naši državi in o njihovem političnem držanju in delovanju med nami. Članek končuje s sledečimi značilnimi stavki: »Ugotoviti moramo, da smo bili v svoji gostoljubnosti ogoljufani s spretnimi manevri nekoliko Rusov, kar najodločnejše obsojamo. Skrajni čas je, da se njihova zloraba gostoljubnosti javno ožigosa in da se nadaljnemu rovaranju napravi konec.« — »Politika« obeta nato zanimiva razkritja o mahinacijah in namerah ruskih »germanofilov«.

+ In Jugoslavija? Za časa belgrajske konference so poljski uradni krogi izjavljali, da ima Poljska z malo antanto samo gospodarske zveze izvemži z Rumunijo, s katero je zvezana tudi politično. Dr. Beneševa »Prager Presse« pa javlja, da je izjavil poljski ministrski predsednik Poni-kowski v parlamentu, da želi preosnovati Poljska svojo vojaško konvencijo s Francijo v francosko-poljsko zvezo; kar pa se tiče male antante, je rekel, da živi Poljska v prijateljskih odnosih z Rumunijo in Češkoslovaško. »O Jugoslaviji ni reči« (niti besedice) — pripominja »Videlo« in se vprašuje: Zakaj?

+ Jugoslovanski dijaki v Franciji. Med francosko in srbsko vlado je bil na Krfu sklenjen sporazum, glasom katerega bi francoska vlada izdala podpirala srbske dijake na francoskih šolah. Ta sporazum je sedaj francoski parlament odobril. Letna podpora je določena v znesku 300 tisoč frankov. Rektor pariške Sorbone M. Appell in naučni minister Bérard sta »se pri tej priliki izrazila o jugoslovanskih dijakih zelo ugodno in izrekla upanje, da bodo ti dijaki mnogo pripomogli širjenju francoske kulture v Jugoslaviji.

+ Zaščita manjšin. Po mirovnih pogodbah so narodnostnim manjšinam zagotovljene natančno določene pravice. Kakor javljajo iz Pariza, namerava Zveza narodov odrediti posebne komisarije, ki bodo poslani v vse kraje, kjer stanujejo narodne manjšine, da prouče njihove razmere na licu mesta in o svojih vtisih poročajo direktno Zvezi narodov. Ako bodo to namero res izvršili, utagne biti stvar za koroske Slovence važna.

Medicinska fakulteta.

Kdor je bil navzoč pri protestnem zborovanju proti ukinitju med. fakultete v Ljubljani dne 24. t. m., je dobil vtis, da ne bo akad. omladina nikdar dovolila amputacije, kot jo namerava vlada. Ogromna udeležba preko 600 slušateljev, sijajen enoten nastop, organiziran v par urah, je še tako zaslepljenemu nasprotniku pokazal, da se je začela akad. omladina zavedati važnosti medicinske fakultete, kakor tudi važnosti celotne univerze v Ljubljani.

Ni bila pa akad. omladina vedno prežeta s takim ognjem za svojo »almo mater«, posebno od začetka ne. Dolgoletna vojska, težke življenske razmere so tako izmučile dijaštvo, da mu je bil kruh pred očmi, lahka drž. služba, ali kaj podobnega. Tradicije na univerzi ni bilo, niti stanovske zavesti. Nobenega ni vzemirilo, če ni šlo ravno za obstoj njegove fakultete. Dijaštvo je rajše spravilo kovčke in odšlo v tujino, kot da bi začelo oster boj za izpopolnitev posameznih fakultet. Dobi segel ogenj s pritičja tudi v prvo nadstropje na desno in levo, to je bilo treba dijaštvo šele povesti.

To, kar mu je bilo težko dopovedati in razjasniti, so napravili vedno ponavljajoči se sunki v Belgrada. Dosegli so ravno nasprotno, kar bi bilo gotovi gospodi všeč. Iz tujine ne čujemo kako tožbe zapostavljenih in gladnih tovarišev. To nam je združilo in strnilo v krepko falango — brez razlike strank.

Ni ne pomaga zavijanje oči, gospodje okolice »Jutra«. Ostre besede naslovljene na g. min. Pribičevića, kot na vse nasprotnike med. fakultete v Ljubljani so padle tudi iz vrst demokratske akad. omladine. Resnici na ljubo moram to konstatirati. Če pa mislite vsako, Vam neljubo manifestacijo pisati »klerikalnim gardistom« v greb, tudi prav. Vedeli bomo vsaj, kaj Vam je neljubo in kje leži kamen spodbite.

Protestno zborovanje 24. t. m. pa je pokazalo, da se je začela akad. omladina zavedati kaj ima univerzi kakor tudi svojih dolžnosti do nje. Ta s. j. manifestacija naj bo resen opomin vladi. Č.

Kot SOBARICA

išče mesta v boljšem hotelu ali kopalnici Slovenka, resnega značaja, ki govori več jezikov. Nastop po dogovoru. Naslov pri upravi »Slovenec« pod št. 1172

Slaščičarskega POMOČNIKA, popolno samostalnega (plača prvorazredna, mesto stalno), sprejme takoj JOSIP POGLAJEN, pek in slaščičar, Gospić (Hrvatska). 990

Pozor! Naprodaj sta Pozor!
dve udomačeni srni

samec (z rogovi) in samica, dve leti stari. Oddaja se najvišjemu ponudniku. Naslov: FRANC MURI, »Kazino«, Jezersko. 1144

POZOR!

Kompanjoni

za novo fotokemično tovarno v Ljubljani se iščejo. Podjetje je edino te vrste v SHS in bo brez vsake konkurence. Banke in kapitalisti pozor! Na kompanjone izpod 100.000 K se ne ozira. — Ponudbe pod: »FOTOKEMIČNA TOVARNA 1114« na upravo »Slovenec« z navedbo kapitala.

Izidor Steiner

trgovca z znamkami in starinami kupuje dne 28. in 29. marca od 10. do 1. in od 3. do 4. ure v HOTELU »UNION« (številka sobe pri portirju) vsakovrstne jugoslovanske in druge znamke, kakor tudi vsakovrstne antikvitete, posebno stare violine po najvišjih cenah.

POZOR!

Sprejme se takoj isurjena šivilja.

Izve se v trgovini F. in I. GORICAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29. 1159
TOVARNA LESNIH IZDELKOV išče proti **stolarje** za izdelovanje dobrih plač navadnih stolov ter samostojnih **mizarjev**.

Ponudbe pod: »STANOVANJE 1166« na upravištvu »Slovenec«.

Gostilno v Ljubljani ali okolici, bodisi na Gorenjskem ali Dolenjskem, vzamem v najem. Ponudbe pod »Gostilnac na Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 1132

Pekarija na deželi ali v mestu se vzame takoj v najem. — Naslov in pogoje naj se pošlje na upravo lista pod »PEKARIJA.« 1173

Bukove smrekove in hrastove hlode

kupuje v vsaki množini po najvišjih dnevnih cenah **IVAN ŠIŠKA** tovarna parketov in parna žaga Ljubljana, Metelkova ulica št. 4.

Kupi se PREŠA ZA SENO.

Ponudbe pod »DOBRA 1057« na upravištvu »SLOVENEK«.

Zahvala.

Ker nam nikakor ni mogoče, osebno zahvaliti se za mnogo-brojno udeležbo pogreba našega preljubega in nepozabnega sina oziroma brata, svaka in strica, gospoda

inženerja Hugona del Cott

izrekamo tem potom vsem p. t. udeležnikom presrečno hvalo, posebno pa cenjenemu obratnemu ravnateljstvu južne železnice, ki je potaštilo pod vodstvom g. ravnatelja inž. Šega, g. centralnega nadzornika inž. Schneller blagega pokojnega na zadnji poti.

Ravno tako naj sprejmejo našo iskreno zahvalo vsi gospodje zastopniki eksponiranih službenih mest progovne sekcije, inž. odsek Zagreb in kurilnica v Ljubljani, dalje gg. železničarji, vse druge korporacije, sošolci, študijski kolegi, vsi, ki so se udeležili pogreba in so mu poklonili mnogobrojne vence, vsi, ki so izkazali toliko dokazov presrečnega sočutja, vsi, ki so nas tolažili v naši globoki bridkosti in žalosti.

Vsem, vsem najpriserčno, iskreno zahvalo.
Sv. maše se bodo darovale v četrtek 30. t. m. ob pol 8. uri v župni cerkvi sv. Petra in ob 9. uri v cerkvi sv. Jožefa.

Zalujoe rodbine:

Gustav in Herbert del Cott, dr. Trenkler in Lassen.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja, ki so mi bili izraženi ob smrti našega dobrega očeta, oziroma deda in pradedga, gospoda

Luke Straha

se tem potom najiskreneje zahvaljujem. Posebno se zahvaljujem vsem prijateljem in znancom, ki so spremlili pokojnega na zadnji poti.

Ljubljana, 28. marca 1922.

V imenu vseh sorodnikov
Uršula Strahova.

Iščem prav pridnega in poštenega

poslovodjo,

prvovrstno moč, z večletno prakso, za glavno trgovino špecerijskega blaga.

Takojšnje ponudbe na:

FRANC DOLENC, Kranj.

Ceno naprodaj:

MOTOR za vrtilni stroj z bakrenim ovojem, A. E. G. 3 P. S. 1450 obratov, stroj »FESTON« za robljenje spodnjih kril. — Trvdka Singer, šivalni stroji, Ljubljana, Selenburgova ul. 1174

Brek s streho in stranicami iz plahe za 12 oseb, skoraj nov, se proda po primerni ceni. Naslov pove Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 1165

KOČIJO (Omnibus)

prodam za 30.000 K. **Ivan Medic,** Kočevska Reka.

Žična mreža

za ograje vsake vrste se dobiva pri **A. Kremžar-ju,** ključavničarstvo v Št. Vidu nad Ljubljano.

Blago za prevleko divanov in druge pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapetnike, sedlarje i. t. d. priporoča **trvdka A. & E. Skaberné, Ljubljana** Metelk. trg 10.

Za godbo Kosovske Divizijske Oblasti se iščejo

godbeniki

za vse instrumente pod zelo dobrimi pogoji. — Pojasnila daje: kapelnik Arnold Wlasak, Priština (Kosovo). 1116

Naprodaj

tovorni turinski avto 1 Tip, 15 ter, 1½ ton. teže; 2 Tip, 64 C/a, 8 ton. teže, prenovljeni, kapitalno popravljani. — Ponudbe pod »TOVORNI AVTO« na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 1153

Naprodaj in zakup je več **poljskih PARCEL**

izven mesta ob Dunajski cesti. Ponudniki dobe pojasnila v odvetniški pisarni dr. ŠVIGELJA v Ljubljani, Dalmatinova ulica 11.

BELI FIŽOL

(fižolica) v vrečah brutto za netto po 14 kron za 1 kg prodaja trvdka **A. PATERNOST & REMIC** Ljubljana, Slomškova ulica št. 11. Telefon št. 589.

Testone

zdrave, lepe, ravne ali bukovne suhe deske, 22—25 mm, kupim takoj. Ponudbe pod »TESTONE 1167« na upravo lista.

Ne zabite, da je pri vinu, čaju in kavi najboljši **»KEKS« VIDIC — JESENICE GORENJSKO.**

Bombaž za pletenje v raznih barvah kakor tudi prešite odevje se dobe v trgovini **KARL PRELOG** Ljubljana, Stari trg št. 12. 836

Josip Neškudla,

Jabloné nad Orlicam 86, Čehoslovaška.

Tovarna cerkvenih paramentov, raznovrstnih zastav in cerkvenega orodja. — Priporoča se prečistiti duhovščini za dobavo vseh v to stroko spadajočih predmetov kakor: mašne plašče, pluviale, dalmatike, cerkvene in društvene zastave, kelihe, monstrance, svečnike itd., sohe, križeva pota v poljubni izvršitvi in ceni. — Solidnost trvdke jamčijo nebrojna pohvalna pisma in 110 letni obstoj firme.

Vsi cerkveni predmeti so carine prosti. — Na vsa vprašanja takoj odgovori ali predloži vzorce **J. NESKUDLA, Ljubljana, hotel „Tratnik“.**

Kostanjev les

prosto vagon in večje množine v gozdu kupi **J. POGAČNIK, Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 1, I.** POSREDOVALCI SE DOBRO PLAČAJO!

Ustanovljeno 1869

NOVOSTI

Ustanovljeno 1869

NAJDETE VELIKO ZALOGO PRI NAKUPU

MANUFAKTURNEGA BLAGA

ZA MOŠKE IN ŽENSKO OBLEKE, PERILNEGA BLAGA, ŠIFONA, NAJBOLJŠE VRSTE CEFIRJA ZA BLUZE IN SRAJCE, NOVOSTI V RUTAH, KAKOR TUDI VSE DRUGO V TO STROKO SPADAJOČE BLAGO, PRI OBČNO ZNANI SOLIDNI TVRDKI

R. MIKLAUC

MANUFAKTURNA TRGOVINA PRI SKOFU LJUBLJANA, LINGERJEVA ULICA, MEDARSKA ULICA, PRED SKOFIJO.

Jugoslovanska Union-banka

preje Mariborska eskomplna banka

ustanovljena 1. 1872

Beograd, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Velikovec
expozitura v Skofjiloki

Akcijski kapital K 30.000.000

Rezerve K 16.000.000

Izvršuje vse bančne posle najkulanineje.